

kraji a obcemi (z daňových příjmů určených krajům a obcím a z grantů poskytovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou výrazně odlišeny), a (ii) mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu (centrální rozpočet ministerstva) prostřednictvím krajských úřadů.

- **Diverzita ve vzdělávacím systému.** Romští žáci představují důležitou menšinu v českém vzdělávacím systému. Polská menšina má vlastní školy – ve školním roce 2009/10 vyučovalo 21 základních škol a 3 střední školy v polštině.

Rozdělení zodpovědností

Řízení škol je decentralizováno do tří úrovní: centrální řízení, řízení na úrovni krajů a řízení na úrovni obcí. MŠMT zodpovídá za národní vzdělávací politiku a strategii zahrnující celou vzdělávací soustavu. Každé čtyři roky zpracovává MŠMT koncepční záměr zvaný *dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy*. MŠMT zodpovídá za výkon státní správy ve školství a rozvoj vzdělávací soustavy, za vytvoření rámce vzdělávacích cílů (v rámcových vzdělávacích programech), za stanovení zásad financování, za stanovení požadavků na odbornou a pedagogickou kvalifikaci pedagogických pracovníků, za určení výše úvazku učitelů a za vedení rejstříku škol a školských zařízení a rejstříku školských právnických osob. Dalším důležitým činitelem je Česká školní inspekce (ČŠI), orgán státní správy, který zodpovídá za monitorování škol a školských zařízení a za kontrolu podmínek a výsledků vzdělávání, jež je školami poskytováno, za kontrolu řízení škol, efektivitu využití zdrojů a dodržování závazných předpisů.

Ministerstvu v jeho práci asistuje několik národních institucí, které jsou jím přímo řízeny a částečně financovány z jeho rozpočtu. Mezi ně patří: (i) Ústav pro informace ve vzdělávání, který shromažďuje, analyzuje a poskytuje informace o vzdělávání (statistiky, analýzy, výzkumy a studie) a realizuje mezinárodní srovnávací studie výsledků českých žáků, (ii) CERMAT, který zodpovídá za společnou (neboli státní) část maturitní zkoušky, podporuje testování žáků základních škol a taktéž organizoval testování žáků 5. a 9. ročníků v letech 2005 a 2007, (iii) Národní ústav odborného vzdělávání, který je zodpovědný za činnosti související s rozvojem odborného vzdělávání včetně administrativy Národní soustavy kvalifikací, za přípravu vzdělávacích programů a za administrativu spojenou s organizací zkoušek a se získáním výučního listu, (iv) Výzkumný ústav pedagogický v Praze, který se podílí na přípravě koncepcí v základním a všeobecném středním školství včetně obsahu vzdělávacích programů a (v) Národní institut dalšího vzdělávání, který odpovídá za další vzdělávání pedagogických pracovníků a skládá se ze třinácti krajských center, která koordinují a organizují kurzy a vzdělávání pro učitele a vedení škol.¹

Kraje zodpovídají za vzdělávání na svém území. Krajské úřady vypracovávají *dlouhodobé záměry* pro svůj kraj, které jsou v souladu s *dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy* platným celostátně. Kraje jsou také zřizovateli různých škol, zvláště středních škol. Obce zodpovídají za vytváření podmínek pro plnění povinné školní docházky. Zřizují základní školy i mateřské školy (tedy jsou zřizovateli). V některých případech, zvláště u malých obcí, se podílí na této roli svazky obcí. Školy se těší rozsáhlé autonomii od roku 2003, kdy se staly právnickými osobami. Z toho vyplývá,

¹ Po návštěvě hodnotícího týmu byla uskutečněna zásadní restrukturalizace těchto institucí. Ústav pro informace ve vzdělávání byl ke konci roku 2011 zrušen a část kompetencí převzala Česká školní inspekce. V červenci 2011 byly spojeny Národní ústav odborného vzdělávání a Výzkumný ústav pedagogický v Praze do Národního ústavu pro vzdělávání.